

VOLBY 2013 – JIHOČESKÝ KRAJ

zpráva z předvolebního výzkumu veřejného mínění

VOLEBNÍ POTENCIÁL STRAN a VNÍMÁNÍ VYBRANÝCH PROBLÉMŮ

Období sběru dat: 30. 9. 2013 – 6. 10. 2013

ZÁKLADNÍ METODOLOGICKÉ INFORMACE

ZÁKLADNÍ INFORMACE O VÝZKUMU

Zadavatel výzkumu	ČESKÁ TELEVIZE
Realizátoři výzkumu	MEDIAN s r.o. a STEM/MARK, a.s.
Charakteristika výzkumu	Reprezentativní výzkum populace oprávněných voličů v Jihočeském kraji
Způsob výběru respondentů	Kvótní výběr podle pohlaví, věku, vzdělání, okresu a velikosti místa bydliště.
Reprezentativita	Vzorek je reprezentativní podle kvótních proměnných (viz výše) také podle pracovního statusu a dalších ukazatelů ovlivňující volební chování (dovážení dat).
Doba sběru dat	30. 9. 2013 - 6. 10. 2013
Finální velikost výběrového souboru	1018 respondentů
Způsob sběru dat	Kombinace CAPI (osobní dotazování s využitím notebooků) a CATI (telefonické dotazování na mobilní telefony a pevné linky) v poměru cca 1:1
Chápání výstupů	Výsledky výzkumu je třeba vztahovat k termínu sběru dat a chápat je jako volební potenciál (nikoli model). Nejedná se tedy v žádném případě o prognózu výsledku voleb.

STRUKTURA VZORKU

Pohlaví	Muži: 49 %	Velikost sídla (počet obyvatel)	do 4 999: 50 %
	Ženy: 51 %		5 000 – 49 999: 35 %
Věk	18 – 29 let: 19 %		Okres
	30 – 44 let: 28 %	České Budějovice: 30 %	
	45 – 59 let: 25 %	Český Krumlov: 10 %	
	60 a více let: 28 %	Jindřichův Hradec: 14 %	
	Vzdělání	ZŠ a SŠ bez maturity: 54 %	
SŠ s maturitou: 33 %		Prachatice: 8 %	
VŠ: 13 %		Strakonice: 11 %	
Pracovní status		Tábor: 16 %	
		Zaměstnanec: 47 %	
		OSVČ / podnikatel: 10 %	
		Nezaměstnaný: 5 %	
		Důchodce: 29 %	
	Student / v domácnosti / ostatní: 9 %		

*Údaje o struktuře po vážení, zaokrouhlené na celá procenta.

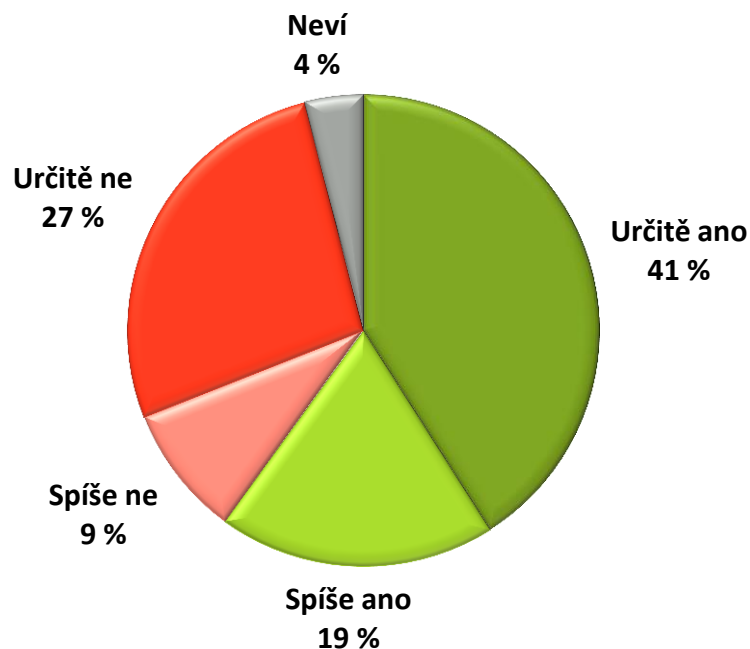
VÝSLEDKY VÝZKUMU

-

VOLEBNÍ OTÁZKY

VOLEBNÍ ÚČAST

Zúčastnil(a) byste se voleb do Poslanecké sněmovny, kdyby se konaly v
příštím týdnu?

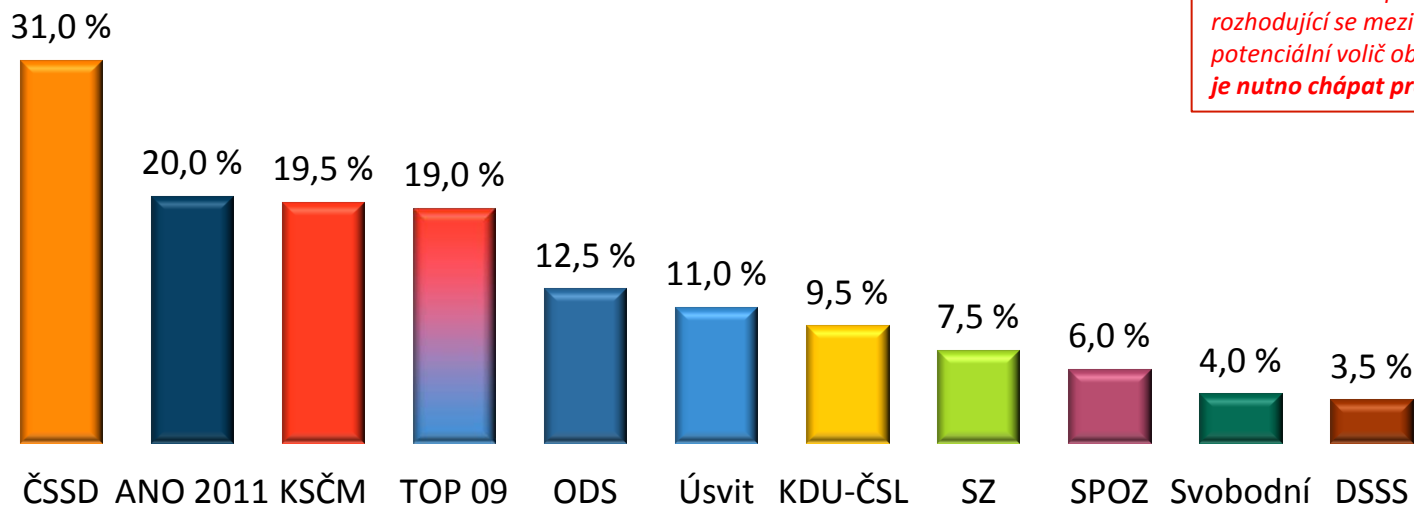

N = 1018

- Ochotu k účasti ve volbách deklaruje 60 % obyvatel Jihočeského kraje, jasný úmysl přijít volit přitom uvádí 41 %. V roce 2010 zde ve volbách do PSP ČR hlasovala necelá 64 % oprávněných voličů. Na základě aktuálních výsledků se tedy lze domnívat, že v současnosti by účast byla o něco nižší než v minulých volbách.
- Jasný úmysl účastnit se voleb (určitě ano) významně častěji uvádějí muži, senioři, vysokoškolsky vzdělaní a lidé, kteří v roce 2010 volili parlamentní strany.

VOLEBNÍ POTENCIÁL

Aktuální VOLEBNÍ POTENCIÁL ukazuje, kolik procent hlasů by strana mohla v daném kraji v současnosti hypoteticky získat, pokud by se k ní přiklonili všichni lidé, kteří její volbu reálně zvažují a nevyklučují účast u voleb

Suma volebních potenciálů není 100 % (člověk rozhodující se mezi volbou např. dvou stran je potenciální volič obou z nich). Volební potenciál je nutno chápat pro každou stranu odděleně.

Strany s nižším volebním potenciálem:
Česká pirátská strana,
Strana soukromníků ČR,
HLAVU VZHŮRU, Změna,
Koruna Česká, Suverenita,
NS-LEV 21

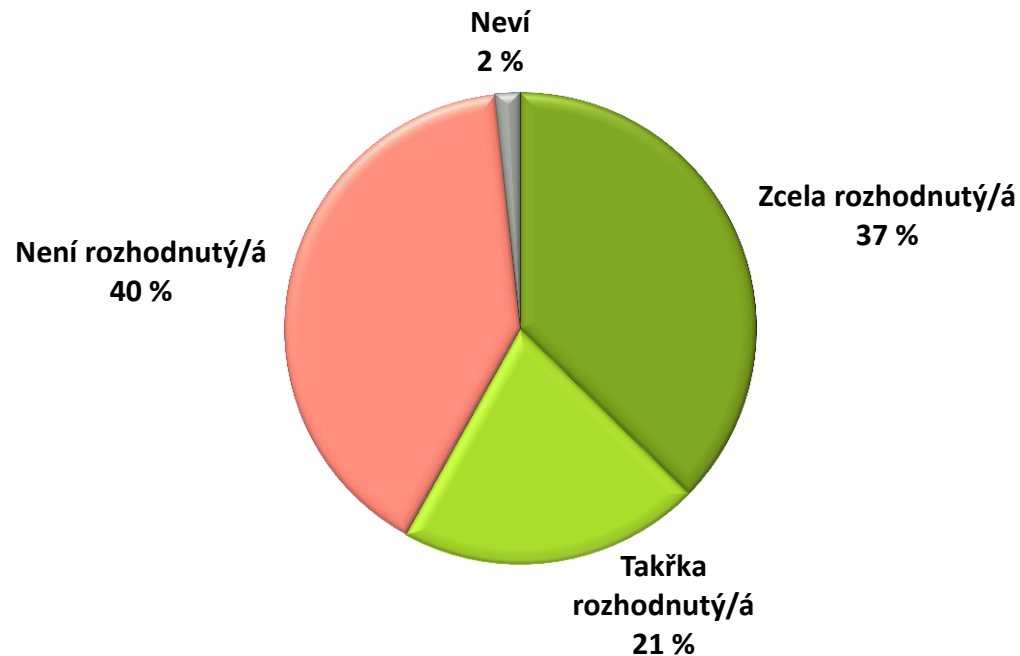
Do dotazování volebních potenciálů vstupují voliči nevyklučující účast (N=742)

*V grafu jsou zobrazeny strany se zjištěným volebním potenciálem min 3 %. Statistická odchylka činí +/- 1,5 % u malých stran až +/- 3,5 % u velkých stran .

- Na prvním místě ve volebním potenciálu se umísťuje ČSSD s výsledkem 31 %. Na dalších pozicích se s odstupem řadí ANO 2011, KSČM a TOP 09. ODS, na rozdíl od výsledků v minulých letech, v Jihočeském kraji aktuálně viditelně zaostává.
- O hlasu pro ČSSD významně častěji uvažují lidé bez maturity, obyvatelé okresu Strakonice a respondenti, kteří tuto stranu volili i v roce 2010. Volbu ANO 2011 častěji zvažují vysokoškolsky vzdělaní, bývalí voliči VV a lidé s průměrnými a vyššími příjmy. Základnu příznivců KSČM častěji tvoří senioři, respondenti s nižším stupněm vzdělání a lidé, kteří tuto stranu volili i v minulosti. TOP 09 by častěji volili mladí lidé do 29 let, studenti, respondenti s vysokoškolským vzděláním a nadprůměrnými příjmy, strana také láká významné procento voličů ODS.

PEVNOST ROZHODNUTÍ

Jste zcela rozhodnut(a), že byste v případě své účasti ve volbách do Poslanecké sněmovny v současnosti volil(a) právě tuto stranu?

n = 742 (respondenti nevyklučující účast u voleb)

- Pevně rozhodnutých o svém hlasu je aktuálně 37 % z Jihočechů nevyklučujících svou účast u voleb. Podíl nerozhodnutých je mírně vyšší, 40 %. Volební preference se tedy ještě mohou v předvolebním období značně vyvíjet.
- Zcela rozhodnutí o tom, kterou stranu budou volit, jsou častěji muži, senioři a voliči, kteří ve volbách v roce 2010 hlasovali pro ČSSD a KSČM a také respondenti pevně odhodlaní přijít k volbám. Ženy a politicky neukotvení respondenti, kteří si nepamatují svou minulou volbu, zatím častěji váhají.

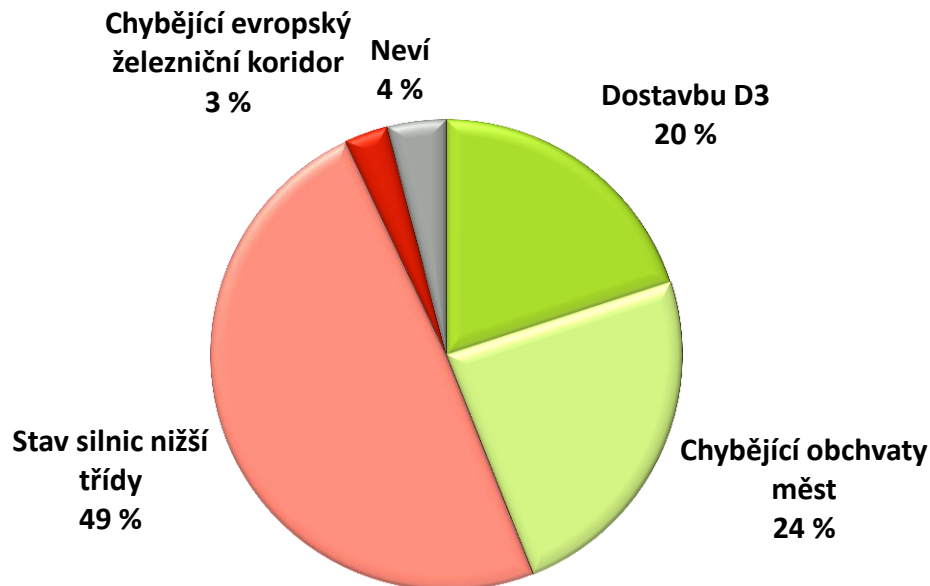
VÝSLEDKY VÝZKUMU

-

TEMATICKÉ OTÁZKY

DOPRAVNÍ PROBLÉMY V KRAJI

Co považujete za největší dopravní problém v Jihočeském kraji?

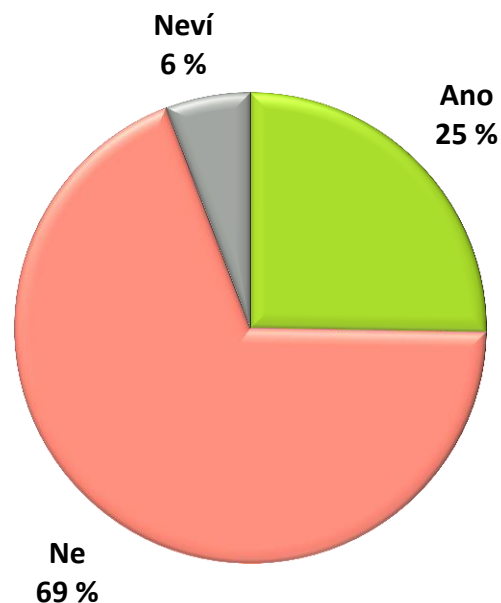

N = 1018

- Téměř polovina Jihočechů považuje za největší problém v oblasti dopravy ve svém kraji stav silnic nižších tříd. Čtvrtina je nespokojena s nedostatkem městských obchvatů, pětinu trápí dostavba dálnice D3. Absence železničního koridoru není vnímána jako akutní problém.
- Zlepšení stavu okresních silnic by častěji uvítali v okresech Písek a Prachatice, které se nachází stranou od hlavního směru tranzitní dopravy. Chybějící obchvat významně častěji trápí respondenty z okolí Českých Budějovic, dostavbu D3 pak častěji zmiňují v Táboře, kde si lidé patrně již zvykli na hotový úsek dálnice procházející jejich okresem a ocenili by, kdyby D3 pokračovala i dále. Absenci železničního koridoru častěji za problém považují studenti, kteří velmi často dojíždí do školy právě vlakem.

DOSTAVBA DÁLNIČNÍ SÍTĚ

Myslíte si, že by se stát měl snažit co nejrychleji dobudovat dálniční síť, a to i za cenu snížení výdajů na jiné důležité oblasti?

N = 1018

- Většina Jihočechů nepovažuje rychlou dostavbu dálniční sítě za prioritu. Pouze čtvrtina respondentů by souhlasila s přednostní výstavbou dálnic i za cenu snížení investic do jiných oblastí.
- Pro prioritní rozvoj dálniční sítě i za cenu zkrácení rozpočtů v ostatních rezortech by častěji byli vysokoškolsky vzdělaní, lidé s nadprůměrným příjmem a potenciální voliči ODS a TOP 09. Naopak nesouhlasí paradoxně obyvatelé Táborska, kteří v minulé otázce označili dostavbu D3 za akutní problém.

PŘÍLOHA A – DEFINICE VOLEBNÍHO POTENCIÁLU

DEFINICE VOLEBNÍHO POTENCIÁLU

DEFINICE:

Aktuální **VOLEBNÍ POTENCIÁL** ukazuje, kolik procent hlasů by strana mohla v kraji v současnosti hypoteticky získat, pokud by se k ní přiklonili všichni lidé, kteří její volbu reálně zvažují a nevyklučují účast u voleb.

Do volebního potenciálu STRANY A vstupují pouze respondenti, kteří:

- nevyklučují účast u voleb (OT01) A ZÁROVEŇ:
 - uvedou spontánně danou politickou Stranu A jako hlavní preferovanou (OT02), NEBO:
 - uvedou spontánně jinou politickou stranu jako hlavní preferovanou (OT02), ale řeknou, že si v případě své účasti nejsou zcela jisti jejím výběrem (OT03) a mezi dalšími vážně zvažovanými uvedou STRANU A (OT04 a potvrzení v OT05), NEBO:
 - nevedou spontánně žádnou politickou stranu jako hlavní preferovanou (OT02) a mezi vážně zvažovanými uvedou STRANU A (OT04 a potvrzení v OT05)

DEFINICE VOLEBNÍHO POTENCIÁLU

OTÁZKY POUŽITÉ PŘI KONSTRUKCI VOLEBNÍHO MODELU

OT01. Zúčastnil(a) byste se voleb do Poslanecké sněmovny, kdyby se konaly v příštím týdnu?

- 1) Určitě ano → *na OT02*
- 2) Spíše ano → *na OT02*
- 3) Spíše ne → *na OT02*
- 4) Určitě ne → *přeskakuje na další blok*
- 5) Neví → *na OT02*

OT02. Kterou stranu nebo hnutí byste do Poslanecké sněmovny nejspíše volil(a), kdyby se volby konaly v příštím týdnu? (otevřená otázka)

Pokud respondent uvede kandidující stranu → na OT03

- 97) nevím, zatím nejsem rozhodnut(a) → *na OT04*
- 98) nemohu si vzpomenout na název strany → *na OT04*
- 99) odmítá uvést → *na OT04*
- 999) nevolí / určitě by nešel volit → *přeskakuje na další blok*

OT03. Jste zcela rozhodnut(a), že byste v případě své účasti ve volbách do Poslanecké sněmovny v současnosti volil(a) právě tuto stranu.....?

- 1) Zcela rozhodnutý/á – jinou stranu bych teď nevolil(a) → *přeskakuje na další blok*
- 2) Takřka rozhodnutý/á – ale zvažoval(a) bych i jiné strany / stranu → *na OT04*
- 3) Nejsem rozhodnutý/á – uvedená strana je jen jedna ze zvažovaných → *na OT04*

DEFINICE VOLEBNÍHO POTENCIÁLU

OTÁZKY POUŽITÉ PŘI KONSTRUKCI VOLEBNÍHO MODELU

OT04 (*Znění pro OT02<97*). Uvedl(a) jste, že byste nyní zřejmě volil(a)....., ale nejste si tímto výběrem zcela jistý/á. O jakých dalších stranách vážně uvažujete a je reálná šance, že byste je v současnosti volil(a)?

OT04 (*Znění pro OT02=97,98,99*). Neuvedl(a) jste, jakou stranu byste nyní volil(a). O jakých stranách vážně uvažujete a je reálná šance, že byste je v současnosti volil(a)?

Respondentovi jsou postupně a v náhodném pořadí čteny jednotlivé názvy kandidujících politických subjektů, u každé z nich možnosti odpovědi ANO / NE / NEVÍM, NEZNÁM STRANU

Pokud uvedl(a), že zvažuje volbu více stran:

OT05. Uvedl(a) jste více stran, jejichž volbu byste zvažoval(a). O kterých z těchto stran uvažujete skutečně vážně a mají opravdu reálnou šanci, že byste je v současnosti mohl(a) volit?

Výběr ze seznamu zvažovaných stran seřazených v náhodném pořadí

DEFINICE VOLEBNÍHO POTENCIÁLU

Volební potenciál neobsahuje hypotetické sympatizanty:

Do aktuálního volebního potenciálu strany vstupují jen lidé, kteří potvrdí, že reálně a vážně zvažují volbu dané strany (OT04 a OT05) – tedy skuteční aktuální potenciální voliči (ne všichni lidé, pro které je daná strana přijatelná, hypoteticky volitelná apod.).

Suma volebních potenciálů není 100 %:

Člověk, který vážně zvažuje volbu STRANY A a STRANY B je potenciálním voličem obou z nich. Ukazatel aktuálního volebního potenciálu je tedy nutno chápat pro každou stranu odděleně.

Statistická chyba:

I volební potenciál je tzv. výběrový ukazatel = číslo spočítané z reprezentativního vzorku respondentů, které vztahujeme na celou populaci. I on tedy obsahuje nejistotu v podobě kvantifikovatelné statistické chyby. Ta je však menší než např. u klasických volebních modelů.

Jak je ukazatel konstruován:

Volební potenciál strany A předpokládá, že všichni respondenti vážně zvažující stranu A a nevylučující volební účast, půjdou k volbám a budou stranu A volit. Ukazatel předpokládá, že **všichni ostatní lidé se zachovají nejpravděpodobnějším způsobem avizovaným ve výzkumu**. Vzorec na výpočet aktuálního volebního potenciálu tedy vypadá takto:

$$\text{VOLEBNÍ POTENCIÁL STRANY A} = \frac{\text{POTENCIÁLNÍ VOLIČI STRANY A}}{\text{VŠICHNI RESPONDENTI, KTEŘÍ BY SE ZA DANÉ SITUACE ÚČASTNILI VOLEB*}}$$

**Všichni respondenti avizující účast u voleb (určitě ano + spíše ano) + všichni další potenciální voliči Strany A, kteří nevylučují účast u voleb a strana by je v případě plného využití volebního potenciálu k účasti „přiměla“.*

VOLEBNÍ POTENCIÁL – VÝHODY SELEKČNÍHO KRITÉRIA

Zachovává se logika média jako zprostředkovatele volebních argumentů. Mizí paradox, že kritériem výběru pro debatu, která spolurozhoduje o volebním zisku, je samotný ukazatel odhadu zisku v hypotetických volbách (volební model). Naopak, do debaty se dostávají strany a hnutí, které mají největší šanci (potenciál) uspět právě když budou například přesvědčivě argumentovat v debatách.

Nenutí nerozhodnuté respondenty k výběru jedné strany. Tento výběr často probíhá podle situačních aspektů (aktuální síla kampaně apod.), je ovlivněn metodikou výzkumu (např. spontánní otázka / karty) a může být časově nestálý (týden před debatou by ze dvou zvažovaných stran vybral jinou než den po debatě).

Nediskriminují se malé strany, které často mají potenciál na překročení 5% hranice, ale volební model jejich nejpravděpodobnější aktuální zisk může situovat těsně pod 5% hranici, což může být chybně a předčasně chápáno jako signál malých šancí na vstup do PSP.

Do ukazatele vstupuje více respondentů než v klasickém volebním modelu (i váhající a nejistí voliči), potenciál je tak **zatížen menší statistickou chybou** než volební model.

Nediskriminuje strany, které jsou reálně zvažované, ale nejsou tzv. top-of-mind uváděnou při „donucení“ k jedné odpovědi např. ve spontánní otázce.

Může neutralizovat sociálně desirabilní odpovědi („Styděl bych se říct, že chci asi volit stranu X, ale mezi dvěma reálně zvažovanými ji uvedu.“), které vychylují výzkumy oproti anonymním volbám.

PŘÍLOHA B – INFORMACE O SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT

INFORMACE O SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT

VÝZKUMNÉ AGENTURY:

Na základě zkušeností z krajských a senátních voleb 2012 bude ČT realizovat výzkumy na úrovni krajů se dvěma renomovanými společnostmi pro výzkum trhu a veřejného mínění.

MEDIAN

STEM/MARK

Hlavním důvodem angažování těchto dvou agentur je:

- možnost využít dvě na sobě nezávislé tazatelské sítě v rámci jednoho výzkumu
- dlouhodobé zkušenosti s výzkumy podobného typu a předchozí dlouhodobá spolupráce s ČT
- obě agentury mají zkušenost s metodikou CAPI i CATI i s děleným sběrem dat prováděným paralelně dvěma společnostmi
- členství ve sdružení SIMAR, které zaručuje kvalitu a nejvyšší odborné standardy v oblasti výzkumu trhu
- ani jedna z agentur není spojena s politickými subjekty a stranami
- obě společnosti poskytují výrazně nadstandardní kontrolu provedených rozhovorů, disponují dostatečně širokou a strukturovanou sítí zkušených tazatelů a jsou schopny zajistit extenzivní dohled nad jejich prací

INFORMACE O SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT

VZOREK

V každém kraji bude dotazován reprezentativní vzorek dospělé populace, a to minimálně **1 000 respondentů** (každá agentura bude realizovat min. 500 rozhovorů). Kvótní výběr podle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a okresu v příslušném kraji.

DOTAZNÍK

Délka 6-10 minut, bude obsahovat základní demografické otázky, otázky pro konstrukci volebního potenciálu a ad hoc otázky pro zjištění postojů k regionálním a krajově specifickým otázkám.

METODA SBĚRU DAT

Data budou sbírána kombinací metod osobního dotazování **CAPI** (Computer-Assisted-Personal-Interview) a telefonického dotazování **CATI** (Computer-Assisted-Telephone-Interview), a to **v poměru 1:1**. Každá z agentur bude realizovat min. 250 rozhovorů CAPI a 250 rozhovorů CATI. Ke kombinaci metod sběru dat ČT přistoupila na základě zkušeností z posledních voleb a také na základě doporučení sdružení SIMAR.

KONTROLA DAT

Zvolené metodika umožňuje zpětnou kontrolu **téměř 100 %** provedených rozhovorů, a to ve formě přímého náslechu prováděného rozhovoru (CATI) či poslechu audionahrávky (CATI a CAPI).

POSTUPY ZAJIŠŤUJÍCÍ KVALITU SBĚRU DAT

Kontroly rozhovorů	Všechny rozhovory (v metodách CAPI i CATI) jsou nahrávány. Náslechy a kontrola nahrávek odhalí případná pochybení tazatele. Rozhovory, které neprojdou kontrolami, jsou vyřazovány.
Eliminování vlivu tazatelů	Jeden CAPI tazatel může v kraji sebrat maximálně 15 rozhovorů – podílí se tedy maximálně na 1,5 % celkového vzorku. Vliv jednotlivého tazatele na výsledky je tedy minimální. Tazatel nesmí sbírat ve vlastní obci, pokud tato obec má do 1 999 obyvatel a je tak velká šance, že jej zná většina potenciálních respondentů v dotazovaném území.
Rozložení sběru do většího území	Paralelní osobní a telefonický sběr dat dvěma agenturami umožňuje v rámci kraje zasáhnout výrazně větší a různorodější území. V rámci jednoho kraje tak pocházejí rozhovory z 80 – 130 obcí a měst (dle regionální struktury kraje).
Zasažení větší části populace	Kombinace více metod sběru (CAPI, CATI) zvyšuje zasažitelnost různých částí populace. Trochu jiní lidé jsou dostupní a ochotní odpovídat telefonicky a jiní naopak osobně. Telefonický výzkum probíhá ze 70 % na mobilní telefony a ze 30 % na pevné linky, aby nedocházelo k vychýlení výzkumu nerovnoměrností penetrace moderních technologií.
Eliminování vlivu specifických obcí	V obci do 1 999 obyvatel není sbíráno více než 10 rozhovorů, aby se obecně snížil vliv možného výběru specificky malé obce na celkové výsledky. Z výběru oblastí pro CAPI sběr jsou vyřazeny volebně zcela extrémní obce (extrémní nadhodnocení či podhodnocení některé strany ve volbách 2010 vzhledem k referenční oblasti kraj x VMB), aby se omezil jejich vliv na celková data.
Sběr dat v delším období	Sběr dat v kraji není bleskový (během 1-2 dnů), ale zasahuje delší období. Tím se vyrovnává zastižitelnost různých typů lidí, která je jinak omezena sběrem v omezené časové době.
Důkladná reprezentativita	Při kontrolách reprezentativity nejsou zohledňovány jen základní sociodemografické znaky (pohlaví, věk, vzdělání, okres, velikost obce), ale i další znaky související úzce s volebními preferencemi (pracovní status respondenta, minulé volební chování).